

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 471/2011-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. novembra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť M. K., toho času vo výkone trestu, zastúpeného advokátom JUDr. J. Č., M., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd prípismi ministra spravodlivosti Slovenskej republiky č. 21 376/2011-61/D/498 z 3. augusta 2011 a č. 21 376/2011-61/D/498 zo 6. októbra 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. K. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. októbra 2011 doručená sťažnosť M. K., toho času vo výkone trestu (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. J. Č., M., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“)

prípismi ministra spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „minister spravodlivosti“) č. 21 376/2011-61/D/498 z 3. augusta 2011 a č. 21 376/2011-61/D/498 zo 6. októbra 2011.

Zo sťažnosti a z predložených príloh vyplýva, že „[d]ňa 22. 06. 2011 podal... ustanovený obhajca [sťažovateľa] ministrovi spravodlivosti SR... podnet na podanie dovolania v zmysle ust. § 369 ods. 1 Tr. por. (v znení účinnom do 01. 09. 2011)...

Krajský súd v Žiline ako súd prvého stupňa vydal dňa 03. 08. 2010 rozsudok sp. zn.: Ntc/11/2010-53 (právoplatný dňa 25. 08. 2010), ktorým Krajský súd v zmysle ust. § 518 ods. 3 Tr. por., postupom podľa ust. § 517 ods. 2 Tr. por., uznal na území Slovenskej republiky rozsudok Mestského súdu v P. sp. zn.: 4T/12/2005 z 08. 02. 2006, v spojení s rozsudkom Vrchného súdu v P. sp. zn.: 11 To/48/2006 z 10. 07. 2006, ktorými bol občan SR M. K. uznaný vinným zo spáchania trestného činu nedovolennej výroby a držania omamných a psychotropných látok a jedov podľa § 187 ods. 1, ods. 2 písm. a), ods. 4 písm. c) Trestného zákona ČR. Uznanie sa týkalo výroku o vine v časti týkajúcej sa odsúdeného M. K. a vo výroku o treste v časti týkajúcej sa odsúdeného M. K., len pokiaľ ide o trest odňatia slobody, ktorý mu bol uložený (vo výmere 10 rokov podľa § 39a ods. 3 Trestného zákona ČR), pričom Krajský súd v Žiline postupom podľa ust. § 517 ods. 2 Tr. por. v spojení s ust. § 48 ods. 3 písm. b) Tr. zák. rozhodol, že odsúdený M. K. bude vo výkone trestu pokračovať v ústave na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom stráženia.

Proti predmetnému uznávaciemu rozsudku Krajského súdu v Žiline sa odsúdený neodvolal, a preto nie je oprávnenou osobou na podanie dovolania v zmysle ust. § 369 ods. 2, § 372 Tr. por. “.

Ustanovený obhajca sťažovateľa podal 22. júna 2011 v súvislosti s rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. Ntc/11/2010 z 3. augusta 2010 podnet ministrovi spravodlivosti na podanie dovolania. Obhajca sťažovateľa v podnete z 22. júna 2011 uviedol, že krajský súd „postupom podľa § 517 ods. 2 Tr. por. rozhodol o pokračovaní vo výkone trestu uloženého cudzím rozhodnutím. ... s poukazom na čas spáchania trestného činu a nutnosť aplikácie... Trestného zákona účinného do 01. 01. 2006 mal byť zvolený procesný postup premeny trestu podľa ust. § 517 ods. 1 Tr. por., t. j. cudzie

rozhodnutie malo byť uznané tak, že trest v ňom uložený mal slovenský súd nahradiť trestom, ktorý by mohol uložiť, ak by v konaní o spáchanom trestnom čine rozhodoval...“. *Vzhľadom na skôr uložené tresty odňatia slobody, ktoré sťažovateľ doteraz nevykonal, mu «bol uznaním cudzieho rozhodnutia popísaným spôsobom uložený trest odňatia slobody vo výmere prevyšujúcej o 10 rokov najvyššiu výmeru dovolenú zákonom pre tento druh trestu. ... Existencia týchto dôvodov dovolania podľa ust. § 369 ods. 1 Tr. por. ministromi spravodlivosti ukladá dovolaním napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu... výroku, ktorým Krajský súd v Žiline uznal výrok o treste uložený cudzím rozhodnutím.*

Písomnosťou z 03. 08. 2011, č.: 21 376/2011-61/D/498 poverená zamestnankyňa odboru trestného súdnictva Ministerstva spravodlivosti SR oznámila môjmu obhajcovi „odloženie“ podnetu na podanie dovolania... z dôvodu existencie judikátu Najvyššieho súdu SR sp. zn.: ITdo 42/2009 z 24. 02. 2010.».

Ustanovený obhajca sťažovateľa podal následne 9. augusta 2011 opakovaný podnet ministromi spravodlivosti na podanie dovolania, v ktorom namietal, že zákon neumožňuje ministromi spravodlivosti podnet na podanie dovolania odložiť. Poukázal na znenie § 369 ods. 1 Trestného poriadku a vyslovil názor, že pri existencii dovolacieho dôvodu toto ustanovenie obligatórne ukladá ministromi spravodlivosti podať dovolanie. V podnete ďalej argumentoval tým, že „judikatúra Najvyššieho súdu nie je právne záväzná ani nemenná“.

Obhajca sťažovateľa v podnete tiež uviedol, že minister spravodlivosti môže podať dovolanie bez ohľadu na využitie práva podať riadny opravný prostriedok a navyše podanie dovolania má význam aj z hľadiska využitia iných prostriedkov nápravy nezákonného stavu (napr. podanie sťažnosti na ústavnom súde).

«Písomnosťou z 06. 10. 2011, č.: 21 376/2011-61/D/498, poverená zamestnankyňa odboru trestného súdnictva Ministerstva spravodlivosti SR oznámila môjmu obhajcovi zotrvanie na pôvodnej odpovedi z dôvodov tam uvedených.

Mám za to, že „odložením“ môjho podnetu na podanie dovolania došlo k porušeniu môjho práva na prístup k súdu ako obsahovej zložky práva na súdnu a inú právnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.».

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že odloženie podnetov na podanie dovolania ministrom spravodlivosti považuje za „za iný zásah porušujúci... základné právo na prístup k súdu (ako obsahovej zložky práva na súdnu a inú právnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie)“. V ďalšej časti sťažnosti sťažovateľ odôvodňuje porušenie označeného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom ministra spravodlivosti identickými dôvodmi, ktoré uviedol v podnetoch z 22. júna 2011 a 9. augusta 2011, ktoré citoval vo svojej sťažnosti.

Na základe týchto skutočností sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu zaručené článkom 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základné právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie zaručené článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd iným zásahom ministra spravodlivosti Slovenskej republiky zo dňa 03. 08. 2011, č.: 21 376/2011-61/D/498 a zo dňa 06. 10. 2011, č.: 21 376/2011-61/D/498, porušené boli.

Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje ministrovi spravodlivosti slovenskej republiky napadnúť dovolaním rozsudok Krajského súdu v Žiline z 03. 08. 2010, sp. zn.: Ntc/11/2010-53 v zmysle ust. § 369 ods. 1 Tr. por. (v znení účinnom do 01. 09. 2011) na základe podnetu sťažovateľa zo dňa 22. 06. 2011.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia v sume 261,82,- EUR, je porušovateľ povinný zaplatiť na účet jeho právneho zástupcu JUDr. J. Č., advokáta v M., č. ú..., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mal preskúmať po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03, III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 218/07, III. ÚS 214/2010).

Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ku ktorému malo dôjsť iným zásahom ministra spravodlivosti. Zásah do uvedených práv sťažovateľa má spočívať v tom, že minister spravodlivosti odložil podnety sťažovateľa na podanie dovolania príismi č. 21 376/2011-61/D/498 z 3. augusta 2011 a č. 21 376/2011-61/D/498 zo 6. októbra 2011, a v tom, že minister spravodlivosti nepodal dovolanie proti rozsudku krajského súdu sp. zn. Ntc/11/2010 z 3. augusta 2010.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu...

Z obsahu sťažnosti a listinných dôkazov k nej pripojených je zrejmé, že sťažovateľ podal 22. júna 2011 ministromi spravodlivosti podnet na podanie dovolania proti rozsudku krajského súdu sp. zn. Ntc/11/2010 z 3. augusta 2010.

Prípisom č. 21 376/2011-61/D/498 z 3. augusta 2011 Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo spravodlivosti“) sťažovateľovi oznámilo, že jeho podnet bol „vzhľadom na judikát Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Tdo 42/2009 dňa 24. 2. 2010 odložený z nasledovných dôvodov:

Najvyšší súd v tomto rozhodnutí vyslovil, že rozsudok, ktorým slovenský súd priznáva cudzozemskému odsudzujúcemu rozsudku účinky na území SR, nie je rozhodnutím vo veci samej v zmysle § 368 ods. 1 Tr. por. a teda proti nemu nie je prípustné dovolanie.

Podľa rozhodnutia najvyššieho súdu, podmienka, že oprávnené osoby môžu podať dovolanie len, ak využili svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok a o ňom bolo rozhodnuté (§ 372 Tr. por.), sa vzťahuje aj na ministra spravodlivosti, pretože v uznávacom konaní má postavenie strany v konaní. Vzhľadom na skutočnosť, že minister spravodlivosti v danom prípade ako strana v konaní nevyužil svoju zákonnú možnosť na podanie odvolania, nie je oprávnený podať v tej istej veci ani dovolanie.“

Následne sťažovateľ podal 9. augusta 2011 opakovaný podnet ministromi spravodlivosti na podanie dovolania proti namietanému rozsudku krajského súdu.

Prípisom č. 21 376/2011-61/D/498 zo 6. októbra 2011 ministerstvo spravodlivosti sťažovateľovi oznámilo, že zotrváva na svojom pôvodnom právnom názore, že podanie dovolania ministrom spravodlivosti je neprípustné. V prípise ministerstvo spravodlivosti ďalej uviedlo:

„V našej predošlej odpovedi sme Vám vysvetlili, že rozhodnutie súdu o uznaní cudzieho rozhodnutia nie je možné napadnúť dovolaním, pretože to nie je rozhodnutie podľa § 368 ods. 1 Tr. por. Ako príklad sme uviedli argumentáciu Najvyššieho súdu SR, ktorú uviedol v judikáte sp. zn. ITdo 42/2009 z 24. 2. 2010. V tejto súvislosti Vám dávame na vedomie, že Najvyšší súd SR aj v ďalšom rozhodnutí sp. zn. ITdo V 6/2010 z 25. 5. 2010 vyriekol rovnaký záver.

Posledná novela Trestného poriadku č. 262/2011 Z. z. (účinná od 1. 9. 2011, t. j. po odoslaní našej odpovede) síce zmenila znenie § 368 ods. 1, ods. 2 Tr. por., avšak podľa § 372 ods. 1 Tr. por. oprávnené osoby môžu dovolanie stále podať len, ak využili svoje právo podať riadny opravný prostriedok.

Ust. § 372 ods. 1 Tr. por. síce uvádza, že oprávnené osoby okrem ministra spravodlivosti môžu podať dovolanie len vtedy, ak využili svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok.

Toto ustanovenie však hovorí o prípadoch, kedy minister spravodlivosti nie je stranou v konaní a nemá teda právo podať riadny opravný prostriedok. V rámci uznávacieho konania, v ktorom ministerstvo spravodlivosti predkladá návrh na uznanie cudzieho rozhodnutia, má postavenie strany. Trestný poriadok mu priznáva právo na riadny opravný prostriedok, a pokiaľ ho nevyužije, nie je oprávnený podať ani mimoriadny opravný prostriedok. V opačnom prípade by totiž bol neodôvodnene zvýhodnený v porovnaní s ostatnými stranami v konaní.

Z toho dôvodu, vzhľadom na vyššie uvedené k § 372 ods. 1 Tr. por., zotrvávame na našej odpovedi, že dovolanie podané ministerstvom spravodlivosti v tejto veci nie je prípustné.“

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu mimoriadne opravné prostriedky, ktoré sťažovateľ nemôže uplatniť osobne (takým je nepochybne aj dovolanie podľa § 368 a nasl. Trestného poriadku), nemožno považovať za účinné právne prostriedky nápravy, ktoré sú

mu priamo dostupné (napr. II. ÚS 357/06, IV. ÚS 323/07, IV. ÚS 277/08, III. ÚS 214/2010). Podnet na podanie dovolania podľa § 369 ods. 1 Trestného poriadku nie je opravným prostriedkom a z hľadiska trestného procesného práva ho možno považovať iba za informáciu ministrovi spravodlivosti ako oprávnenému na jeho podanie, ktorá bez ďalšieho nezakladá zákonom ustanovené právne dôsledky. Ustanovenie § 369 ods. 1 Trestného poriadku neukladá povinnosť (nevzniká právny nárok) vyhovieť každému podnetu. Je na úvahe ministra spravodlivosti posúdiť a rozhodnúť, či na základe podnetu strany v konaní alebo na základe iného podnetu podá alebo nepodá dovolanie (táto úvaha je vylúčená iba v prípade, ak zistí, že zákonné podmienky na podanie dovolania sú splnené). Oprávnenie na podanie podnetu na podanie dovolania nemôže mať preto charakter práva, ktorému je poskytovaná ústavnoprávna ochrana (napr. m. m. II. ÚS 42/01, I. ÚS 67/02, III. ÚS 11/04, III. ÚS 214/2010).

Z tohto dôvodu minister spravodlivosti nemohol odložením takýchto podaní, t. j. ich neakceptovaním spôsobiť namietané porušenie označených práv sťažovateľa. Sťažovateľ (v danej veci ako podnecovateľ) mal právo len na to, aby sa minister spravodlivosti jeho podnetmi zaoberal, náležite sa s nimi vysporiadal a o spôsobe ich vybavenia ho vyrozumel, k čomu v tejto veci došlo spôsobom, ktorý nemožno označiť za arbitrárny alebo ústavne neakceptovateľný.

Na základe týchto skutočností ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Pretože ústavný súd sťažnosť odmietol v celom rozsahu, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími v nej uvedenými požiadavkami sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. novembra 2011